KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 15.3.2005
KOM(2005) 87 v konečnom znení

2005/0020 (COD)

Návrh

NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu

(predložená Komisiou)

{SEK(2005) 351}
{SEK(2005) 352}

ODÔVODNENIE

1. ÚVOD A KONTEXT

1.1. Úvod

V nadväznosti na Predbežný program ochrany spotrebiteľa a informačnej politiky[1] z roku 1975 a na Zelenú knihu o prístupe spotrebiteľov k spravodlivosti a riešení spotrebiteľských sporov na jednotnom trhu[2] z roku 1993 Komisia v roku 1996 prijala oznámenie týkajúce sa akčného plánu o prístupe spotrebiteľov k spravodlivosti a riešení spotrebiteľských sporov na vnútornom trhu[3]. Akčný plán sa zameriaval na podporu a podnietenie konaní pri riešení jednotlivých spotrebiteľských sporov a vytvoril podmienky na zavedenie zjednodušeného prístupu k súdnym konaniam. S nadobudnutím platnosti Amsterdamskej zmluvy v roku 1999 si Európska únia stanovila cieľ postupne vytvoriť priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, okrem iného aj prijatím opatrení v oblasti justičnej spolupráce v občianskoprávnych veciach.

Európska rada na zasadaní v Tampere v roku 1999 vyzvala Radu, aby vypracovala osobitné procesné pravidlá pre zjednodušený a zrýchlený proces vo veciach s nízkou hodnotou sporu a zrušila prechodné opatrenia, ktoré sa ešte stále vyžadujú, aby bolo možné uznať a vykonať rozhodnutie alebo rozsudok v dožiadanom štáte pre všetky právne tituly vo veciach s nízkou hodnotou sporu (t. j. nie je obmedzené iba na spotrebiteľské spory).

V spoločnom programe Komisie a Rady týkajúcom sa opatrení na uplatňovanie princípu vzájomného uznávania rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach, ktorý Rada prijala 30. novembra 2000[4], sa požadovalo zjednodušenie a zrýchlenie procesov vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Diskusie o zjednodušení a zrýchlení procesov vo veciach s nízkou hodnotou sporu by tiež uľahčili uznávanie a vykonávanie rozhodnutí.
Potrebu zjednodušiť a zrýchliť procesy vo veciach s nízkou hodnotou sporu vyjadril aj Európsky parlament[5].

1.2. Zelená kniha o konaní pri Európskom platobnom rozkaze a o opatreniach na zjednodušenie a zrýchlenie procesov vo veciach s nízkou hodnotou sporu

Prijatiu tohto návrhu predchádzali rozsiahle konzultácie členských štátov a všetkých zainteresovaných strán občianskej spoločnosti. Zelená kniha o konaní pri Európskom platobnom rozkaze a o opatreniach na zjednodušenie a zrýchlenie procesov vo veciach s nízkou hodnotou sporu[6], ktorú Komisia predložila 20. decembra 2002, podávala prehľad o konaniach vo veciach s nízkou hodnotou sporu existujúcich v súčasnosti v členských štátoch. Na základe porovnávacej štúdie toho, ako sa v členských štátoch riešia procedurálne otázky, sa formulovalo niekoľko otázok, ktoré sa týkali požadovaného rozsahu pôsobnosti a vlastností tohto európskeho nástroja.

Reakcie na Zelenú knihu, o ktorej sa ďalej diskutovalo na verejnom vypočutí, ktoré zorganizovala Komisia 12. decembra 2003, ukázali, že nástroj na zjednodušenie a zrýchlenie

---

1 Ú. v. ES C 92, 25.4.1975, s. 2.
2 KOM(93) 576.
3 KOM(96) 13.
4 Ú. v. ES C 12, 15.1.2001, s. 1.
5 Ú. v. ES C 146, 17.5.2001, s. 4.
6 KOM(2002) 746 v konečnom znení.

konania pri procesoch vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa takmer jednomyseľne považuje za krok vpred pri vytváraní priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.

Európsky hospodársky a sociálny výbor vo svojom stanovisku[7] z 18. júna 2003 k Zelenej knihe privítal iniciatívu Komisie začať konzultácie o tejto otázke a úsilie Komisie zrýchliť občianskoprávne konania, znížiť náklady na ne a zefektívniť ich. Podporil vytvorenie európskeho konania na zjednodušenie a zrýchlenie procesov vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Zobral do úvahy, že by sa mali definovať vhodné opatrenia na zrýchlenie týchto sporov bez toho, aby sa súčasne ohrozili záruky, ktoré dotknutým stranám poskytujú právne normy.

Európsky parlament vo svojom stanovisku[8] k Zelenej knihe z 12. februára 2004 privítal iniciatívu Komisie a skonštatoval, že konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu by sa nemalo vzťahovať len na prípady týkajúce sa zaplatenia istej peňažnej čiastky na základe pochopenia, že najprv je potrebné na základe požadovanej sumy stanoviť limit, ale malo by sa rozšíriť aj na všetky ostatné spory týkajúce sa hospodárskych vzťahov, ktoré patria do skupiny záväzkov. V konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu by sa okrem toho mali uplatňovať metódy alternatívneho rozhodovania sporov (ARS), pri ktorých sa zjednodušuje svedectvo a obmedzuje sa právo na odvolanie.

Na zasadaní expertov z členských štátov 16. marca 2004 sa diskutovalo o návrhu nariadenia, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Delegácie vo všeobecnosti ocenili prístup obsiahnutý v tomto dokumente, najmä prijatie nariadenia, ktorého cieľom by bolo zjednodušenie a zrýchlenie procesu vo veciach s nízkou hodnotou sporu, tým, že by sa ustanovilo Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, ktoré by bolo k dispozícii stranám v spore ako alternatíva ku konaniam existujúcim v právnom poriadku členských štátov, ktoré ostanú neovplyvnené, a zrušili by sa prechodné opatrenia umožňujúce uznávanie a výkon rozsudku vyneseného v Európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu v inom členskom štáte.

2. CIELE A ROZSAH PÔSOBNOSTI

2.1. Celkový cieľ

2.1.1. Význam účinného konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu

Náklady, oneskorenie a iné ujmy súvisiace so súdnym konaním sa nemusia nevyhnutne znižovať proporcionálne s výškou pohľadávky v spore. Naopak, čím je pohľadávka menšia, tým sa zvyšuje závažnosť týchto prekážok. Toto viedlo v mnohých členských štátoch k vytvoreniu zjednodušeného občianskoprávneho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Zároveň sa ako dôsledok väčšieho využívania práva na voľný pohyb osôb, tovarov a služieb, zakotveného v Zmluve o ES, zvyšuje možný počet cezhraničných sporov. Prekážky pri dosahovaní rýchleho a finančne nenákladného rozsudku sa v cezhraničnom kontexte zreteľne prehĺbili. Stále častejšie bude potrebné najať si dvoch právnikov, pribudnú dodatočné náklady na preklady a tlmočenie a rôzne iné faktory, ako sú zvýšené výdavky na cestovné strán v spore, svedkov, právnikov, atď.

---

[7] Ú. v. EÚ C 220, 16.9.2003, s. 5.

[8] Rezolúcia Európskeho parlamentu o perspektívach aproximácie občianskeho procesného práva v Európskej únii (KOM(2002) 654 + KOM(2002) 746 - C5-0201/2003 - 2003/2087(INI)), A5-0041/2004.

Možné problémy sa neobmedzujú iba na spory medzi jednotlivcami. Aj majitelia malých podnikov môžu čeliť ťažkostiam pri vedení súdnych sporov v inom členskom štáte. Ale vzhľadom na absenciu konania, ktoré by bolo „primerané“ hodnote súdneho sporu, prekážky, s ktorými sa veriteľ pravdepodobne stretne, môžu vyvolať pochybnosti o tom, či má obrátenie sa na súd z ekonomického hľadiska zmysel. Náklady na dosiahnutie rozsudku, najmä proti odporcovi v inom členskom štáte, sú často neprimerané nárokovanej sume, o ktorú ide. Mnohí veritelia, keď si uvedomia výdavky na súdne konanie a praktické ťažkosti, s ktorými sa pravdepodobne stretnú, vzdajú sa nádeje na dosiahnutie toho, čo im podľa nich právoplatne patrí.

2.1.2. Charakteristické vlastnosti konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu – procesné zjednodušenia

Mnoho členských štátov zaviedlo v rámci svojich procedurálnych systémov a tradícií osobitné pravidlá pre konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu, ktoré v porovnaní s bežným postupom zabezpečujú procesné zjednodušenie. Neprekvapuje, že riešenia, ktoré sa zaviedli, sa navzájom líšia. Kým v niektorých členských štátoch existujú osobitné konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu, v iných sa zaviedli určité procesné zjednodušenia v prípadoch s nízkou hodnotou sporu. Rozdiely existujú aj v miere, v akej sa tieto osobitné procesné zjednodušenia uplatňujú.

Osobitné konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu s rôznymi zjednodušeniami v porovnaní s bežným postupom existujú v Spojenom kráľovstve (Anglicko/Wales, Škótsko a Severné Írsko), Írsku, Švédsku a Španielsku. V Nemecku si môžu súdy určiť konanie, ktoré považujú v prípadoch s nízkou hodnotou sporu za vhodné. Vo Francúzsku existuje zjednodušený spôsob zavádzania konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu (“déclaration au greffe”). Občianske súdne poriadky Rakúska, Fínska a Holandska a iných členských štátov obsahujú niekoľko procesných zjednodušení v porovnaní s bežným postupom, ktoré sa môžu uplatniť v prípadoch, v ktorých hodnota pohľadávky nepresahuje určitú obmedzenú výšku. Kým niekto nemusí tieto procesné zjednodušenia považovať za v presnom zmysle slova rovnajúce sa osobitnému konaniu vo veciach s nízkou hodnotou sporu, v praxi sa nimi dosahujú veľmi podobné výsledky.

Najdôležitejšie vlastnosti existujúcich konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu a procesné zjednodušenia sa môžu zhrnúť takto:[9]

– Všetky členské štáty, ktoré majú konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, majú stanovené kvantitatívne obmedzenia, ktoré sú však značne odlišné[10]. Niektoré členské štáty uplatňujú konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu okrem toho aj pri určitých druhoch sporov, bez ohľadu na toto obmedzenie. Vo väčšine členských štátov s konaním vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa tieto konania nepoužívajú iba pri peňažných pohľadávkach. Používanie zjednodušeného konania je vo väčšine prípadov povinné (pri pohľadávkach s hodnotou pod obmedzenou výškou), ale sudca môže proces zmeniť na bežný alebo na formálnejší postup z vlastného rozhodnutia alebo na žiadosť niektorej strany.

[9] Pozri ďalšie podrobnosti v kapitole 4.3 Zelenej knihy.

[10] Medzi 600 eur (Nemecko) a 8 234 eur (Anglicko/Wales).

– V mnohých súčasných konaniach vo veciach s nízkou hodnotou sporu existujú formuláre na zaradenie pohľadávky. V žiadnom členskom štáte nie je povinné uvádzať v žiadosti právne odkazy, čiže vyžadujú sa iba faktické odkazy. Vo väčšine členských štátov pomáha pri začatí konania pracovník súdu alebo osobitná služba. Okrem toho počas prerokúvania pomáha sudca (najmä v procesných otázkach) strane, ktorú nezastupuje právnik, dodržiavajúc pritom princíp nestrannosti. V súčasnosti nevyžaduje žiadny členský štát pri konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu povinné zastupovanie právnikom.

– Jedným zo základných problémov konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu je vo väčšine členských štátov zmiernenie pravidiel týkajúcich sa vykonávania dôkazov. V mnohých prípadoch má sudca v tomto ohľade možnosť konať do istej miery podľa vlastného uváženia. V mnohých prípadoch existuje v súčasnosti možnosť čisto písomnej formy konania (miesto ústneho prerokovania). V niektorých prípadoch sú pravidlá týkajúce sa obsahu rozsudku mierne. V mnohých členských štátoch je určená časová lehota na vynesenie rozsudku. Procesné pravidlá týkajúce sa preplácania nákladov sa značne líšia. Vo väčšine členských štátov musí všetky náklady zaplatiť žalovaná strana, ak prehrá spor. Zákony členských štátov týkajúce sa možnosti odvolať sa proti rozhodnutiam vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa značne líšia.

2.2. ROZSAH PÔSOBNOSTI

2.2.1. Potreba riešenia na úrovni Spoločenstva

V článku 65 Zmluvy o ES sa Spoločenstvu udeľujú legislatívne právomoci týkajúce sa justičnej spolupráce v občianskoprávnych veciach s cezhraničným dopadom, pokiaľ je to potrebné pre riadne fungovanie vnútorného trhu.

Vo vzťahu k požiadavkám vnútorného trhu majú inštitúcie priestor na vlastné posúdenie toho, či je isté opatrenie potrebné na riadne fungovanie vnútorného trhu. Pokiaľ ide o tento návrh, uľahčuje sa riadne fungovanie vnútorného trhu, pretože ustanovenie Európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu pomôže pri odstraňovaní prekážok voľného pohybu tovarov, osôb, služieb alebo kapitálu. Ako je načrtnuté vyššie (2.1.2.), konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa v súčasnosti v členských štátoch značne líšia. Prístup hospodárskych subjektov k justičným mechanizmom na podstatne odlišných stupňoch pôsobnosti je spojený s narušením hospodárskej súťaže na vnútornom trhu bez ohľadu na to, či majú aktéri bydlisko v rôznych členských štátoch alebo v tom istom členskom štáte. Ak majú niektoré subjekty prístup k účinným konaniam, zatiaľ čo iné tento prístup nemajú, nie sú pre subjekty súťažiace na vnútornom trhu rovnaké spravodlivé podmienky. Existujúca disparita v zákonoch členských štátov vytvára prekážky pre riadne fungovanie vnútorného trhu. V dôsledku toho situácia vyznačujúca sa značnou nerovnováhou vo vzťahu k účinnosti procesných prostriedkov, ktoré sa poskytujú veriteľom podľa odlišných vnútroštátnych predpisov, znamená deformáciu hospodárskej súťaže na vnútornom trhu. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu by teda uľahčilo riadne fungovanie vnútorného trhu.

Pokiaľ ide o cezhraničné požiadavky, väčšina jazykových verzií zmluvy používa termín „vec“, a nie „opatrenie“. Je teda potrebné a dostatočné, aby „vec“ mala cezhraničné dopady. Tento výklad sa potvrdzuje aj v písm. c) článku 65, v ktorom sa upravuje, že opatrenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskoprávnych veciach zahŕňajú odstraňovanie prekážok pre dobré fungovanie občianskoprávneho konania, a v článku III-269 Zmluvy o Ústave pre Európu.

Procesné právo môže mať svojou povahou cezhraničné dopady. Sudca vždy použije lex fori, či proces má, alebo nemá cezhraničné prvky. Konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je vecou, ktorá má cezhraničné dopady, keďže – berúc do úvahy rozvoj vnútorného trhu – väčšina hospodárskych subjektov a spotrebiteľov sa skôr alebo neskôr dostane do takýchto sporov v zahraničí.

Opatrenie uplatňované aj pri čisto vnútroštátnych prípadoch, ktoré je potrebné na riadne fungovanie vnútorného trhu, najmä preto, že odstraňuje deformácie hospodárskej súťaže medzi hospodárskymi subjektami rôznych členských štátov, má nevyhnutné cezhraničné dopady, pretože zavádzanie účinného konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu v každom členskom štáte uľahčí prístup k spravodlivosti za rovnakých podmienok.

Požiadavka vnútorného trhu v článku 65 je teda obmedzením cezhraničnej požiadavky. Opatrenie, ktoré je potrebné pre riadne fungovanie vnútorného trhu, má nevyhnutne cezhraničné dopady, zatiaľ čo opatrenie, ktoré má cezhraničné dopady, nemusí byť tiež vždy potrebné na riadne fungovanie vnútorného trhu. Tento výklad sa potvrdzuje aj v rokovaniach vedúcich k prijatiu článku 65, keďže požiadavka vnútorného trhu bola predložená v neskoršom štádiu rokovaní, aby sa obmedzil rozsah pôsobnosti tohto ustanovenia. Obmedzujúcejší výklad článku 65 nemohli mať jeho navrhovatelia v úmysle, pretože by sa tým vytvorili nové prekážky pre prístup k spravodlivosti v európskej súdnej oblasti. Každý právny nástroj by mal povinne mať svoju vlastnú „cezhraničnú“ definíciu, pretože táto definícia by sa takmer nevyhnutne musela meniť od prípadu k prípadu, čo by mohlo spôsobiť značné ťažkosti pri uplatňovaní týchto nástrojov.

Bolo by nielen nevhodné, ale aj kontraproduktívne obmedzovať rozsah uplatňovania Európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu na cezhraničné prípady.

V prvom rade by sa malo vyhnúť vytvoreniu dvoch rôznych režimov pre vnútroštátne prípady a pre prípady s cezhraničnými aspektmi. Takáto dualita režimov by nezodpovedala cieľu jednotnej a koherentnej oblasti spravodlivosti.

Okrem toho, ako sa uvádza vyššie, rýchle a nenákladné konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu nie je k dispozícii sporným stranám vo všetkých členských štátoch. Absencia takého konania, ktoré je primerané hodnote pohľadávky, spôsobuje, že obrátenie sa na súd je z ekonomického hľadiska v mnohých prípadoch otázne a veritelia často upustia od súdnej žaloby. Toto obmedzenie účinného prístupu k spravodlivosti spôsobuje ekonomické náklady, ktoré majú výrazný negatívny makroekonomický dopad na riadne fungovanie vnútorného trhu.

2.2.2. Subsidiarita a proporcionalita

Cieľ tohto návrhu, ktorým je zjednodušenie a zrýchlenie procesov vo veciach s nízkou hodnotou sporu ustanovením Európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu, nemôžu v dostatočnej miere dosiahnuť samotné členské štáty, keďže nemôžu zaručiť ekvivalentnosť pravidiel uplatniteľných v celom Spoločenstve. Tento cieľ sa teda môže dosiahnuť na úrovni Spoločenstva.

Tento návrh plne zodpovedá princípom proporcionality v tom, že sa striktne obmedzuje na to, čo je potrebné na dosiahnutie tohto cieľa. V tomto kontexte je osobitne dôležité podčiarknuť účinky kombinácie zvoleného právneho nástroja (nariadenia) s opčnou povahou Európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu vo vzťahu k porovnateľným mechanizmom podľa vnútroštátneho procesného práva členských štátov. Tento návrh nariadenia, i keď zabezpečuje jednotnosť a priamu uplatniteľnosť konania, by iba zaviazal členské štáty, aby sprístupnili európske konanie ako doplnkový nástroj. Nenútilo by ich ani upustiť od ich prv existujúcej legislatívy vo veciach s nízkou hodnotou sporu, ani upraviť túto legislatívu tak, aby bola v súlade s právom Spoločenstva. Z toho vyplýva, že tento návrh nariadenia, ktorý necháva členským štátom právo naďalej uplatňovať svoje domáce pravidlá súčasne s Európskym konaním vo veciach s nízkou hodnotou sporu, v oveľa menšej miere zasahuje do ich procesného systému ako smernica, ktorá by požadovala úpravu vnútroštátnej legislatívy podľa noriem stanovených v tomto nástroji. Tento legislatívny postup v skutočnosti zabezpečuje jednotnú minimálnu úroveň účinnosti vymáhania drobných pohľadávok, ale umožňuje členským štátom, ktoré si vypracovali ešte lepšie fungujúci domáci systém, aby si ho zachovali. V podstate zostane na veriteľoch, aby posúdili, ktoré konanie považujú buď za účinnejšie alebo za vhodnejšie, pokiaľ ide o dostupnosť, pričom druhé uvedené kritérium je osobitne dôležité pre tých, ktorí pôsobia vo viacerých členských štátoch a vzhľadom na existenciu Európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu sú ušetrení od potreby zoznamovať sa s procesným právom každého jedného z nich. A nakoniec je potrebné mať na pamäti, že v článku 17 tohto návrhu sa upravuje, že „podľa ustanovení tohto nariadenia sa Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu spravuje procesným právom toho členského štátu, v ktorom konanie prebieha“. Z toho vyplýva, že zavedenie Európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu nie je spojené s potrebou ďalšej aproximácie vnútroštátnej procesnej legislatívy, a teda zásah do vnútroštátneho práva je absolútne minimálny.

2005/0020 (COD)

Návrh

NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 61 písm. c),

so zreteľom na návrh Komisie[11],

so zreteľom na stanovisko Európsky Hospodárskeho a sociálneho výboru[12],

konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy[13],

keďže:

(1) Európska únia si stanovila cieľ udržať a rozvíjať Európsku úniu ako priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, v ktorom je zaistený voľný pohyb osôb. Pre postupné vytvorenie tohto priestoru má Spoločenstvo okrem iného prijať opatrenia týkajúce sa justičnej spolupráce v občianskoprávnych veciach potrebné na riadne fungovanie vnútorného trhu.

(2) V tomto ohľade Spoločenstvo okrem iného už prijalo nariadenie Rady (ES) č. 1348/2000 z 29. mája 2000 o doručovaní súdnych a mimosúdnych dokumentov v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch[14], rozhodnutie Rady 2001/470/ES z 28. mája 2001 o vytvorení Európskej súdnej siete pre občianske a obchodné veci[15], nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach[16] a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky[17].

(3) Komisia prijala 20. decembra 2002 Zelenú knihu o konaní pri Európskom platobnom rozkaze a o opatreniach na zjednodušenie a zrýchlenie procesov vo veciach s nízkou

---

11 Ú. v. EÚ C [...], [...], s. [...].
12 Ú. v. EÚ C [...], [...], s. [...].
13 Ú. v. EÚ C [...], [...], s. [...].
14 Ú. v. ES L 160 , 30.6.2000, s. 37.
15 Ú. v. ES L 174 , 27.6.2001, s. 25.
16 Ú. v. ES L 12 , 16.1.2001, s. 1.
17 Ú. v. EÚ L 143 , 30.4.2004, s. 15.

hodnotou sporu[18]. Zelená kniha spustila konzultácie o opatreniach týkajúcich sa zjednodušenia a zrýchlenia procesov vo veciach s nízkou hodnotou sporu.

(4) Veľa členských štátov zaviedlo zjednodušené občianskoprávne konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, pretože náklady, lehoty a iné ujmy súvisiace s procesom sa nemusia nevyhnutne znižovať úmerne s výškou pohľadávky. Prekážky pri dosahovaní rýchleho a finančne nenákladného rozsudku sa pri cezhraničných prípadoch prehĺbili. Preto je potrebné vytvoriť Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Cieľom tohto európskeho konania by mal byť ľahší prístup k spravodlivosti zavedením kratšieho a cenovo prístupného konania.

(5) Deformácia hospodárskej súťaže v rámci vnútorného trhu spôsobená nerovnováhou vo fungovaní procesných prostriedkov, ktoré majú k dispozícii veritelia v rôznych členských štátoch, je spojená s potrebou takej legislatívy Spoločenstva, ktorá zaručí veriteľom aj dlžníkom rovnako spravodlivé podmienky v celej Európskej únii.

(6) Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu by sa malo uplatňovať aj pri čisto vnútroštátnych prípadoch, aby sa vylúčili deformácie hospodárskej súťaže medzi hospodárskymi subjektami v rôznych členských štátoch a zľahčil sa prístup k spravodlivosti za rovnakých podmienok vo všetkých členských štátoch.

(7) Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu by malo zjednodušiť a zrýchliť procesy vo veciach s nízkou hodnotou sporu, pri znížení nákladov na ne s tým, že sa okrem možností existujúcich v právnych predpisoch členských štátov, ktoré zostanú neporušené, poskytne voliteľný nástroj. Toto nariadenie tiež uľahčí uznávanie a výkon rozsudkov vynesených v Európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu v inom členskom štáte, vrátane rozsudkov, ktoré boli pôvodne čisto vnútroštátnej povahy.

(8) Aby sa uľahčilo zavedenie tohto konania, strana uplatňujúca pohľadávku by mala zahájiť Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu vyplnením formulára o pohľadávke a jeho podaním na príslušnom súde alebo tribunáli.

(9) Aby sa znížili náklady a skrátili lehoty, dokumenty by sa mali doručovať stranám doporučenou listovou zásielkou s potvrdením o prijatí, alebo akýmkoľvek jednoduchším spôsobom, ako je napríklad obyčajná listová zásielka, fax alebo elektronická pošta. Malo by ísť o písomný postup, pokiaľ súd alebo tribunál nepovažuje za potrebné ústne vypočutie. Strany by nemali byť povinné dať sa zastupovať právnikom.

(10) Súdu alebo tribunálu by sa malo umožniť pristúpiť k vypočutiu prostredníctvom audiokonferencie, videokonferencie alebo konferencie prostredníctvom elektronickej pošty. Rovnako by sa im malo umožniť určiť spôsob dokazovania a rozsah vykonávania dôkazov podľa vlastného uváženia a pripustiť vykonávanie dôkazov prostredníctvom telefonického hovoru, písomným vyhlásením svedka alebo audiokonferenciou, videokonferenciou alebo konferenciou prostredníctvom elektronickej pošty.

---

[18] KOM(2002) 746 v konečnom znení.

(11) Súd alebo tribunál by mal rešpektovať princíp kontradiktórneho procesu.

(12) Aby sa zrýchlilo rozhodovanie sporov, rozsudok by sa mal vyniesť do 6 mesiacov od zaevidovania pohľadávky.

(13) Aby sa zrýchlilo vymáhanie drobných pohľadávok, rozsudok by mal by okamžite vykonateľný bez ohľadu na akýkoľvek možný opravný prostriedok a bez možnosti zloženia kaucie.

(14) Aby bolo možné znížiť náklady, keď je strana, ktorá prehrá spor, fyzická osoba a nezastupuje ju právnik alebo iný odborník z právnej oblasti, nemala by byť povinná uhradiť poplatky za právnika alebo iného odborníka z právnej oblasti druhej strane.

(15) Aby sa uľahčilo uznávanie a výkon rozsudku, rozsudok vynesený v jednom členskom štáte v Európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu by sa mal uznať a byť vykonateľný v inom členskom štáte bez potreby vyhlásenia o vykonateľnosti a bez akejkoľvek možnosti postaviť sa proti jeho uznaniu.

(16) Toto nariadenie rešpektuje základné práva a dodržiava princípy, ktoré uznáva najmä Charta základných práv Európskej únie. Osobitne sa snaží zabezpečiť plné rešpektovanie práva na spravodlivé súdne konanie, ako sa uznáva v článku 47 charty.

(17) Opatrenia potrebné na vykonávanie tohto nariadenia by sa mali prijať v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovuje postup na uplatňovanie vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu.[19]

(18) Keďže ciele navrhovaného opatrenia , najmä zavedenie konania na zjednodušenie a zrýchlenie procesov vo veciach s nízkou hodnotou sporu a zníženie ich nákladov, nemôžu v postačujúcej miere splniť členské štáty, a teda môžu byť lepšie dosiahnuté na úrovni Spoločenstva, Spoločenstvo môže prijať opatrenia v súlade s princípom subsidiarity ustanovenom v článku 5 zmluvy. V súlade s princípom proporcionality, ako je ustanovený v danom článku, toto nariadenie nepresahuje rámec potrebný na dosiahnutie týchto cieľov.

(19) [Spojené kráľovstvo a Írsko v súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska, ktorý je prílohou k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, oznámili svoje želanie zúčastniť sa na prijímaní a vykonávaní tohto nariadenia.]

(20) Dánsko sa v súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, ktorý je prílohou k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, nezúčastňuje na prijatí tohto nariadenia a nie je ním preto viazané a nariadenie sa naň nevzťahuje,

[19] Ú. v. ES L 184, 17.7.1999, s. 23.

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Kapitola I

PREDMET ÚPRAVY A ROZSAH PÔSOBNOSTI

Článok 1

Predmet úpravy

Toto nariadenie ustanovuje Európske konanie pre drobné spory (ďalej len „Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu") zamerané na zjednodušenie a zrýchlenie procesu vo veciach s nízkou hodnotou sporu a zníženie jeho nákladov. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu predstavuje pre sporné strany alternatívu k postupom existujúcim na základe právnych predpisov členských štátov.

Toto nariadenie ďalej odstraňuje sprostredkovacie opatrenia potrebné na uznanie a výkon rozsudkov vynesených v Európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu v jednom členskom štáte v iných členských štátoch, s výnimkou rozsudkov o nesporných nárokoch.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa uplatňuje v občianskych a obchodných veciach, bez ohľadu na postavenie súdu alebo tribunálu, v ktorých celková hodnota peňažnej alebo nepeňažnej pohľadávky bez úrokov, nákladov a výdavkov v hotovosti nepresahuje v čase začatia konania 2 000 eur.

   Nevzťahuje sa najmä na veci týkajúce sa príjmov, ciel alebo administratívnych vecí.

2. Toto nariadenie sa nevzťahuje na veci týkajúce sa:

   a) stavu alebo spôsobilosti fyzických osôb na právne úkony,

   b) majetkových práv vyplývajúcich z manželského vzťahu, závetov a dedenia,

   c) konkurzov, konania súvisiaceho s likvidáciou nesolventných spoločností alebo iných právnických osôb, súdneho vyrovnania, vyrovnania dlhov a podobných konaní,

   d) sociálneho zabezpečenia,

   e) arbitráže,

   f) pracovného práva.

3. V tomto nariadení pojem „členský štát" znamená členské štáty s výnimkou Dánska. *[Spojené kráľovstvo, Írsko]*.

Kapitola II

EURÓPSKE KONANIE VO VECIACH S NÍZKOU HODNOTOU SPORU

Článok 3

Začatie konania

1. Strana uplatňujúca pohľadávku začne Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu vyplnením formulára o pohľadávke ustanoveného v prílohe I a jeho podaním spolu so všetkými ďalšími relevantnými dokumentmi na príslušnom súde alebo tribunáli. Formulár o pohľadávke možno podať priamo poštou, alebo akýmkoľvek iným komunikačným prostriedkom, ako je fax alebo elektronická pošta, ktorý je prijateľný pre členský štát, v ktorom sa konanie začína.

2. Členské štáty informujú Komisiu o tom, ktoré komunikačné prostriedky sú pre ne prijateľné. Komisia zabezpečí, aby boli tieto informácie verejne dostupné.

3. Súd alebo tribunál formulár o pohľadávke bezodkladne po prijatí zaeviduje a zaznačí dátum a čas prijatia všetkých ostatných dokumentov, ktoré príjme v rámci Európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu.

4. Z dôvodu prerušenia premlčacích lehôt alebo prípadne umorovacieho obdobia, sa prípad považuje za prevzatý súdom alebo tribunálom po zaevidovaní pohľadávky v súlade s odsekom 3.

5. Keď sa formulár o pohľadávke nevzťahuje na žalobu v pôsobnosti tohto nariadenia, ako sa vysvetľuje v článku 2, súd alebo tribunál nebude považovať pohľadávku za európsky drobný spor, ale bude ju posudzovať v súlade s relevantným procesným právom platným v členskom štáte, v ktorom sa konanie vedie. Súd alebo tribunál o tom upovedomí stranu uplatňujúcu pohľadávku.

6. Keď súd alebo tribunál uváži, že informácie, ktoré poskytla strana uplatňujúca pohľadávku, nie sú dostatočne jasné alebo primerané, alebo ak formulár o pohľadávke nie je správne vyplnený, môže dať strane uplatňujúcej pohľadávku možnosť formulár doplniť alebo opraviť, alebo poskytnúť tieto doplňujúce informácie alebo dokumenty, ktoré môže upresniť.

7. Členské štáty zabezpečia, aby bol formulár o pohľadávke k dispozícii na všetkých súdoch alebo tribunáloch, na ktorých sa môže začať Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, a aby na všetkých týchto súdoch alebo tribunáloch bola k dispozícii asistenčná služba, ktorá pomáha stranám uplatňujúcim pohľadávku pri vypĺňaní formulára.

Článok 4

Vedenie konania

1. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomným konaním, pokiaľ súd alebo tribunál nepovažuje za potrebné ústne vypočutie, pričom zoberie do úvahy akékoľvek pripomienky alebo požiadavky strán v tomto ohľade.

2. Po zaevidovaní formulára o pohľadávke súd alebo tribunál vyplní časť I formulára na odpovede ustanoveného v prílohe II.

   Do ôsmich dní po zaevidovaní formulára o pohľadávke súd alebo tribunál doručí v súlade s článkom 11 kópiu formulára o pohľadávke vrátane takto vyplneného formulára na odpovede žalovanej strane.

3. Žalovaná strana do jedného mesiaca po doručení formulára o pohľadávke a formulára na odpovede odpovie tým, že vyplní časť II formulára na odpovede, pričom poskytne všetky doplňujúce dokumenty a vráti ho súdu alebo tribunálu, alebo akýmkoľvek iným spôsobom nepoužijúc formulár na odpovede.

4. Do ôsmich dní po doručení odpovede žalovanej strany súd alebo tribunál doručí v súlade s článkom 11 kópiu odpovede a všetky doplňujúce dokumenty strane uplatňujúcej pohľadávku.

5. Ak vo svojej odpovedi žalovaná strana predloží proti strane uplatňujúcej pohľadávku protipohľadávku, súd alebo tribunál o tom informuje stranu uplatňujúcu pohľadávku. Strana uplatňujúca pohľadávku odpovie na protipohľadávku do jedného mesiaca po doručení tejto odpovede..

6. Ak celková hodnota protipohľadávky presiahne sumu uvedenú v článku 2 ods. 1, súd alebo tribunál zoberie túto protipohľadávku do úvahy, iba ak vyplýva z toho istého právneho vzťahu ako pohľadávka, a ak súd alebo tribunál považuje za vhodné postupovať Európskym konaním vo veciach s nízkou hodnotou sporu.

7. Ak je niektorý doplňujúci dokument doručený súdu alebo tribunálu v inom jazyku, ako je jazyk, v ktorom sa vedie konanie, súd alebo tribunál požiada o preklad daného dokumentu, iba ak je preklad potrebný pre vynesenie rozsudku.

   Ak jedna strana odmietne prijať dokument, pretože nie je vyhotovený v jednom z jazykov ustanovených v článku 8 nariadenia (ES) č. 1348/2000, súd alebo tribunál o tom informuje druhú stranu a odporučí jej zabezpečiť si preklad.

Článok 5

Ukončenie konania

1. Do jedného mesiaca po doručení odpovede žalovanej strany alebo strany uplatňujúcej pohľadávku v lehotách ustanovených v článku 4 ods. 3 a 5 súd alebo tribunál

   a) vynesie rozsudok, alebo

b) v rámci stanovenej lehoty si vyžiada od strán ďalšie podrobnosti týkajúce sa pohľadávky, alebo

c) predvolá strany na vypočutie.

2. Ak sa súdu alebo tribunálu nedoručí odpoveď od žalovanej strany v lehote ustanovenej v článku 4 ods. 3, súd alebo tribunál vynesie kontumačný rozsudok.

Článok 6

Vypočutie

1. Súd alebo tribunál môže uskutočniť vypočutie prostredníctvom audiokonferencie, videokonferencie alebo konferencie prostredníctvom elektronickej pošty, ak sú k dispozícii technické prostriedky a ak s tým obidve strany súhlasia.

2. Ak sa niektorá strana nezúčastní na vypočutí a túto stranu zastupuje iná osoba, súd alebo tribunál môže túto osobu požiadať, aby predložila mandát alebo iné písomné splnomocnenie od danej strany, ak to vyžaduje procesné právo platné v členskom štáte, v ktorom sa konanie vedie.

Článok 7

Vykonávanie dôkazov

1. Súd alebo tribunál môže určiť dôkazné prostriedky a rozsah vykonávania dôkazov podľa svojho uváženia. Súd môže najmä uznať vykonávanie dôkazov prostredníctvom telefonického hovoru, písomným vyhlásením svedkov a prostredníctvom audiokonferencie, videokonferencie alebo konferencie prostredníctvom elektronickej pošty.

2. Vo výnimočných prípadoch, ak je to nevyhnutné pre rozsudok, môže sa súdu alebo tribunálu doručiť výpoveď znalcov.

Článok 8

Zastupovanie strán

Zastupovanie strán právnikom alebo iným odborníkom z právnej oblasti nie je povinné.

Článok 9

Úloha súdu alebo tribunálu

1. Súd alebo tribunál rešpektuje právo na spravodlivé súdne konanie a princíp kontradiktórneho procesu, najmä pri rozhodovaní o potrebe ústneho vypočutia, o dôkazných prostriedkoch a rozsahu vykonávania dôkazov.

2. Súd alebo tribunál nezaviaže strany, aby urobili akékoľvek právne posúdenie pohľadávky.

3. V prípade potreby súd alebo tribunál podporí strany v procesných otázkach a môže ich požiadať, aby poskytli akékoľvek faktické informácie, ktoré sú významné pre určenie sporných bodov prípadu.

4. Vždy, keď to je vhodné, súd alebo tribunál sa snaží dosiahnuť dohodu medzi stranami.

Článok 10

Rozsudok

1. Rozsudok sa vynesie do 6 mesiacov po zaevidovaní formulára o pohľadávke.

2. Ak sa rozsudok nevynesie ústne na záver vypočutia, na ktorom sú prítomné obidve strany, súd alebo tribunál doručí rozsudok stranám v súlade s článkom 11.

Článok 11

Doručovanie dokumentov

1. Ak sa majú dokumenty doručiť do iného členského štátu, ako je členský štát, v ktorom sa konanie vedie, tieto sa doručujú stranám doporučenou listovou zásielkou s potvrdením o prijatí, pričom sa rešpektujú všetky ďalšie podmienky ustanovené v článku 14 nariadenia (ES) č. 1348/2000 a so zreteľom na jeho článok 8.

2. Ak sa majú dokumenty doručiť do štátu, v ktorom sa vedie konanie, a adresátova adresa je s určitosťou známa, dokumenty sa doručia stranám doporučenou listovou zásielkou s potvrdením o prijatí, alebo akýmkoľvek jednoduchším spôsobom, ako je obyčajná listová zásielka, fax alebo elektronická pošta, ak sú tieto jednoduchšie spôsoby upravené v procesnom práve členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

3. Ak nie je za výnimočných okolností možné doručenie v súlade s odsekmi 1 a 2, doručenie sa môže uskutočniť iným spôsobom, ktorým sa zabezpečí osobné doručenie.

Článok 12

Lehoty

1. Ak to je vo výnimočných prípadoch potrebné z dôvodu zaručenia účinnej obhajoby strán, súd alebo tribunál môže predĺžiť lehoty ustanovené v článku 4 ods. 3 a 5.

2. Ak vo výnimočných prípadoch nie je možné, aby súd alebo tribunál dodržal lehoty ustanovené v článkoch 4 ods. 2 a 4, 5 ods. 1 a 10 ods. 1 bez ohrozenia riadneho vedenia konania, podnikne čo najskôr potrebné kroky.

3. Na účely počítania lehôt ustanovených v tomto nariadení sa uplatňuje nariadenie Rady (EHS, Euratom) č. 1182/71 z 3. júna 1971, ktorým sa stanovujú pravidlá pre lehoty, dátumy a termíny[20].

Článok 13

Vykonateľnosť rozsudkov

Rozsudok je vykonateľný okamžite, bez ohľadu na akékoľvek možné odvolanie. Zloženie kaucie sa nevyžaduje.

Článok 14

Súdne trovy

1. Súdne trovy znáša strana, ktorá prehrá spor, s výnimkou prípadov, keby to bolo nespravodlivé alebo neopodstatnené. V takom prípade súd alebo tribunál vydá príkaz na uhradenie súdnych trov spravodlivým spôsobom.

2. Ak je strana, ktorá prehrá spor, fyzickou osobou a nezastupuje ju právnik alebo iný odborník z právnej oblasti, nezaviaže sa uhradiť poplatky za právnika alebo iného odborníka z právnej oblasti druhej strany.

Článok 15

Odvolanie

1. Členské štáty informujú Komisiu o tom, či sa možno na základe ich procesného práva odvolať proti rozsudku vynesenému v Európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Komisia túto informáciu uverejní.

2. V odvolacom konaní proti rozsudku vynesenému v Európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu nie je povinné zastupovanie strán právnikom, ani iným odborníkom z právnej oblasti.

3. Proti odvolaciemu rozsudku nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok ani kasácia.

Článok 16

Revízia rozsudku

Žalovaná strana má za predpokladu, že bude konať rýchlo, právo požiadať o revíziu rozsudku vyneseného v Európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu za podmienok ustanovených v právnom poriadku členského štátu, v ktorom bol rozsudok vynesený a oznámený Komisii v zmysle článkov 19 a 30 nariadenia (ES) č. 805/2004, keď:

---

[20] Ú. v. ES L 124, 8.6.1971, s. 1.

a) (i) formulár o pohľadávke alebo predvolanie na vypočutie boli doručené spôsobom bez potvrdenia o osobnom prijatí; a

(ii) doručenie sa bez vlastného zavinenia neuskutočnilo dostatočne včas alebo takým spôsobom, ktorý by umožnil zariadiť si obhajobu, alebo

b) žalovanej strane bolo zabránené namietať proti pohľadávke z dôvodu force majeure, alebo mimoriadnych okolností bez vlastného zavinenia.

Článok 17

Uplatniteľné procesné právo

V zmysle ustanovení tohto nariadenia sa Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu spravuje procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

Kapitola III

UZNÁVANIE A VÝKON

Článok 18

Uznávanie a výkon

1. Rozsudok vynesený v členskom štáte v Európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa uznáva a je vykonateľný v inom členskom štáte bez toho, aby bolo potrebné vyhlásenie o vykonateľnosti a bez akejkoľvek možnosti namietať proti jeho uznaniu, ak tento rozsudok potvrdil súd alebo tribunál v pôvodnom členskom štáte použijúc formulár ustanovený v prílohe III tohto nariadenia.

2. Rozsudok vynesený v Európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa potvrdí, ak nie je v rozpore s jurisdikčnými pravidlami, ako sú ustanovené v oddieloch 3 a 6 kapitoly II nariadenia (ES) č. 44/2001.

   Potvrdenie sa vypracuje v jazyku rozsudku.

   Odvolanie proti vydaniu potvrdenia nie je prípustné.

   Právo členského štátu, v ktorom sa vedie konanie, je uplatniteľné na akúkoľvek korekciu potvrdenia.

3. Keď je v čase doručenia rozsudku pravdepodobné, že sa bude musieť vykonať v inom členskom štáte, potvrdenie sa vydá ex officio v čase doručenia rozsudku. Inak sa potvrdenie vydá, ak o to požiada jedna zo strán.

4. Strana, ktorá požaduje vykonanie rozsudku, predloží:

   a) kópiu rozsudku, ktorá spĺňa podmienky potrebné na osvedčenie jej hodnovernosti a

b) potvrdenie uvedené v odseku 1.

5. Odseky 1 až 4 sa nevzťahujú na rozsudky o nesporných nárokoch v zmysle článku 3 ods. 1 nariadenia (ES) č. 805/2004.

Kapitola IV

VZŤAH K INÝM NÁSTROJOMM SPOLOČENSTVA

Článok 19

Vzťahk nariadeniu (ES) č. 805/2004 a nariadeniu (ES) č. 44/2001

Toto nariadenie nemá vplyv na uplatňovanie nariadenia (ES) č. 805/2004 a nariadenia (ES) č. 44/2001.

Kapitola V

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 20

Informácie

Príslušné vnútroštátne orgány spolupracujú na poskytovaní informácií o Európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu pre širokú verejnosť a odborné kruhy najmä prostredníctvom Európskej súdnej siete v občianskych a obchodných veciach vytvorenej rozhodnutím 2001/470/ES.

Článok 21

Vykonávacie opatrenia

Opatrenia potrebné na vykonávanie tohto nariadenia týkajúce sa: úpravy hodnoty stanovenej v článku 2 ods. 1a aktualizácie a technických zmien a doplnkov formulárov v prílohách, alebo zavedenia ďalších formulárov prijme Komisia v súlade s poradným postupom uvedeným v článku 22 ods. 2.

Článok 22

Výbor

1. Komisii pomáha výbor ustanovený v článku 75 nariadenia (ES) č. 44/2001.

2. V prípade odkazu na tento odsek sa uplatňujú články 3 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na ustanovenia jeho článku 8.

3. Výbor prijme svoj rokovací poriadok.

Článok 23

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť […].

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch v súlade so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva.

V Bruseli [...]

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predseda	*predseda*
[...]	*[...]*